

European
Trade Union
Confederation

| Confédération
européenne
des syndicats

Fagforeninger og standardisering:
en lenge ukjent aktivitet.
Hvordan fungerer det?"

Torsdag 12. juni 2025

Oslo

THE VOICE OF EUROPEAN WORKERS

Med økonomisk støtte fra Europakommisjonen og EFTA

Sammendrag

1. Dere kjenner til standarder
2. Hvor kommer de fra?
3. Fra tekniske standarder til sosiale standarder
4. Bruk av standarder
 1. Offentlige anskaffelser
 2. Implementering av standarder i bedrifter
5. Gjør Europa mer konkurransedyktig - indre marked og regulering
6. Hjelp oss
7. Konklusjon

Tekniske standarder: du kjenner dem, hver dag (1)

EN 149 Ansiktsmasker

EN ISO 13850 Nødstopp

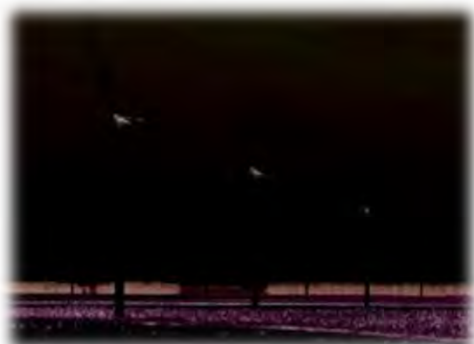
ISO 18295 Kundekontaktsentre

EN 17483 Private sikkerhetstjenester - Beskyttelse av kritisk infrastruktur

Tekniske standarder: du kjenner dem, hver dag (2)

- **Grønn og digital overgang:** Ikke mulig uten standarder som underbygger detaljene i "hvordan" det skal gjøres

Vindturbiner

En del av økodesignforordningen for bærekraftige produkter (2020/1828)

Utstyr for brannslukking

Geopolitikk, industrielt lederskap, det indre marked og internasjonal handel

- **EU-US** Trade and Technology Council (TTC), arbeidsgruppen for tekniske standarder
- **Kina** har tilpasset sin standardiseringspolitikk til sine strategiske og politiske mål, og søker teknologisk overlegenhet; utforming av internasjonale standarder
- **Den europeiske standardiseringsstrategien** (Februar 2022)
- EU-domstolen: "Harmoniserte" standarder er "en del av EU-retten"

Utarbeidet og publisert av private organisasjoner (1)

- Nasjonale standardiseringsorganer

- Europeiske standardiseringsorganer
(anerkjent i EU-forordning 1025/2012)

- Internasjonale
standardiseringsorganer

Alle tre nivåene henger sammen: **ett økosystem**

Selv om det meste er "privat", er det anerkjent av europeiske og nasjonale lovgivere, som "den" offisielle standardsetteren

Utarbeidet og publisert av private organisasjoner (2)

- Men **innholdet** utarbeides og stemmes frem, hovedsakelig av industrielle interessenter
- Anslagsvis 50 000-60 000 mennesker, utkast til standarder, i Europa
- Begrenset **eller ingen deltakelse fra fagforeninger**, forbrukere, små og mellomstore bedrifter osv.
- "Multi stakeholder"-styring

Fagforeninger blir ofte nedstemt

Utarbeidet og publisert av private organisasjoner (3)

- Samling av ca. 24 000 nasjonale (europeiske) standarder
- >1200 nye standarder, HVERT år

Omtrent 3 600 *harmoniserte* standarder er **referert** til i Den europeiske unions tidende - for eksempel om maskinsikkerhet

Harmoniserte standarder er "en del av EU-retten"

- EU-domstolen - "Malamud"-saken:
 - "Harmoniserte standarder er en del av EU-retten"
 - "Det er en overordnet offentlig interesse i offentliggjøring av harmoniserte standarder"
- Kommisjonens meddelelse 764/2018:
.... "harmoniserte standarder "utgjør en del av EU-retten", selv om de er utviklet av uavhengige private organisasjoner og bruken av dem fortsatt er frivillig"....

Fra tekniske standarder til sosiale standarder (1)

Standardiseringsaktiviteter beveger seg - i det stille - inn på (sosiale) områder, og **tar for seg arbeidernes problemer** - noen eksempler:

- Ledelse av menneskelige ressurser
 - ISO 23326 "Medarbeiderengasjement
 - ISO/DIS 30434 "Allokering av arbeidskraft
 - **Kompensasjonssystem og -komponenter** (*....for å hjelpe de ansatte til å arbeide med maksimal produktivitet....*)
 - osv.
- Menneskehandel, tvangsarbeid og moderne slaveri (ISO 37200)
- Kriterier for kvalitetspraksis (ISO 29997)

Fra tekniske standarder til sosiale standarder (2)

Men styringssystemene for standardiseringen har ikke endret seg, og stemmeprosessene er fortsatt de samme som for tekniske standarder:

- Ingen balansert deltakelse (dvs. bilateral eller treparts- versus flerparts deltakelse)
- Du må ofte betale for å få noe å si
- Økonomiske interesser/insentiver hos mange aktører (sertifisører, konsulenter osv.)
- Standardiseringsorganer ønsker å utvide rekkevidden sin i verden: "Konkurransen" med ILO
- Og så videre.

(Offentlig) anskaffelse

Tekniske detaljer for (offentlige) anskaffelser krever ofte produktsamsvar:

- Europeiske og internasjonale standarder
 - tjenestestandarder (f.eks. private sikkerhetstjenester)
 - Ledelsessystemstandarder (f.eks. ISO 9001, ISO 45001)
- Sertifiseringsmerker

Implementering av standarder, i bedrifter og organisasjoner (1)

Samspillet mellom standarder og sertifiseringsmerker: Kjenner du dem igjen?

TCO - Sverige

IG Metall -
Tyskland

Av DNV

Top Employers Institute

Eksempel 1 - Borealis, som praktiserer moderne slaveriarbeid

Human trafficking: Borealis knew about worker exploitation since May

Wednesday, 27 July 2022

Borealis satte ut arbeidet til **IREM-Ponticelli** som underleverandør:

- 175 ofre
- Faglært arbeidskraft
- Bangladesh/Filippinsk/tyrkisk opprinnelse
- Betalt 650€/måned
- 6 dager/uke
- Ekstremt dårlige boforhold

Eksempel 1 - IREM, som praktiserer moderne slaveriarbeid

- IREM er stolte av å kunngjøre at de er sertifisert to ganger i henhold til ISO-standard 45001 om "BHT-styringssystem"
- Sertifisert av DNV

Eksempel 1 - ISO, mer vellykket ILO - konsekvenser

I løpet av 48 måneder, 512 000 sertifikater på verdensbasis

Kina: 270 000
Frankrike: 8.800
Tyskland: 6.800
Italia: 33.800
Spania: 17 300
Og så videre.

Eksempel på en sertifiseringslogo

Konsekvenser:

- ISO-sertifiserte bedrifter får mindre besøk av Arbeidstilsynet (fordi de er sertifisert av - ikke alltid kompetente - PRIVATE sertifiseringsorganer)
- Fortsatt press for å redusere antallet arbeidsinspektører i medlemslandene

Eksempel 1 - ISO 45001 i lovgivningen

- Overholdelse av standarden gir ingen garanti for at arbeidsgiveren overholder BHT-regelverket!
- Men EN ISO 45001 er referert til i noen nasjonale lover, for eksempel i Italia og Danmark.

Eksempel på en sertifiseringslogo

Bekendtgørelse om anerkendt arbejdsmiljøcertifikat opnået gennem DS/OHSAS 18001 m.v.

Krav til dokumentation m.v.

§ 3. Som dokumentation for opfyldelse af kravene i DS/OHSAS 18001 og betingelserne i § 2 udsteder det akkrediterede certificeringsorgan et anerkendt arbejdsmiljøcertifikat.

Stk. 2. Certifikatet skal omfatte enten den samlede virksomhed (den juridiske enhed med alle tilhørende produktionsenheder) eller en eller flere produktionsenheder. Det skal fremgå ved angivelse af produktionsenhedsnummer på certifikatet eller på et bilag hertil, hvilke produktionsenheder, der er omfattet af certificeringen.

Stk. 3. Certificeringsorganet skal ved udstedelse af certifikatet sende kopi af det pågældende certifikat og eventuelle bilag hertil til Arbejdstilsynet sammen med oplysning om, hvorvidt den

GAZZETTA UFFICIALE

DECRETO LEGISLATIVO 12 luglio 2024, n. 103

Semplificazione dei controlli sulle attività economiche, in attuazione della delega al Governo di cui all'articolo 27, comma 1, della legge 5 agosto 2022, n. 118. (24G00121)

(GU n.167 del 18-7-2024)

Eksempel 1 - Innhold ISO 45001

Introduction	vi
1 Scope	1
2 Normative references	1
3 Terms and definitions	1
4 Context of the organization	8
4.1 Understanding the organization and its context	8
4.2 Understanding the needs and expectations of workers and other interested parties	8
4.3 Determining the scope of the OH&S management system	8
4.4 OH&S management system	8
5 Leadership and worker participation	9
5.1 Leadership and commitment	9
5.2 OH&S policy	9
5.3 Organizational roles, responsibilities and authorities	10
5.4 Consultation and participation of workers	10
6 Planning	11
6.1 Actions to address risks and opportunities	11
6.1.1 General	11
6.1.2 Hazard identification and assessment of risks and opportunities	12
6.1.3 Determination of legal requirements and other requirements	13
6.1.4 Planning action	13
6.2 OH&S objectives and planning to achieve them	14
6.2.1 OH&S objectives	14
6.2.2 Planning to achieve OH&S objectives	14

Eksempel 1 - Innhold ISO 45001

5.4 Consultation and participation of workers

The organization shall establish, implement and maintain a process(es) for consultation and participation of workers at all applicable levels and functions, and, where they exist, workers' representatives, in the development, planning, implementation, performance evaluation and actions for improvement of the OH&S management system.

The organization shall:

- a) provide mechanisms, time, training and resources necessary for consultation and participation;

NOTE 1 Worker representation can be a mechanism for consultation and participation.

- b) provide timely access to clear, understandable and relevant information about the OH&S management system;
- c) determine and remove obstacles or barriers to participation and minimize those that cannot be removed;

NOTE 2 Obstacles and barriers can include failure to respond to worker inputs or suggestions, language or literacy barriers, reprisals or threats of reprisals and policies or practices that discourage or penalize worker participation.

- d) emphasize the consultation of non-managerial workers on the following:

- 1) determining the needs and expectations of interested parties (see [4.2](#));
- 2) establishing the OH&S policy (see [5.2](#));
- 3) assigning organizational roles, responsibilities and authorities, as applicable (see [5.3](#));
- 4) determining how to fulfil legal requirements and other requirements (see [6.1.3](#));
- 5) establishing OH&S objectives and planning to achieve them (see [6.2](#));
- 6) determining applicable controls for outsourcing, procurement and contractors (see [8.1.4](#));

Hvem tjener på utvidelsen av de sosiale standardene?

*What's in it
for Me?*

- **Standardiseringsorganer:** Økt rekkevidde, innflytelse og inntekter
- **Sertifiseringsorganer:**
 - åpner nye områder for sertifisering og rådgivning/konsulentvirksomhet
 - Troverdighet ved å bruke europeiske/internasjonale standarder i stedet for egne kriterier
- **Konsulenter:** utvide virksomheten gjennom rådgivning om implementering av standarder
- **Offentlige myndigheter:** dereguleringsmantra og effektivitet

Gjør Europa konkurransedyktig - Utdyping av det indre markedet (eller EØS)

Gjør Europa konkurransedyktig

- Enrico Lettas rapport - april 2024
- Draghi-rapport - september 2024

- EUs standardiseringsstrategi - 22. februar 2022
- EUs konkurransekompass - 29. januar 2025
- Melding om strategien for det indre marked - 21. mai 2025
- EUs oppstart- og oppskalingsmelding - 28. mai 2025

**Revisjon av forordningen om standardisering:
fokus på hastighet og "felles spesifikasjoner"**

Forordning 1025/2012 om "Standardisering" (1)

EFS' viktigste krav

- Opprettholde og styrke "inkludering"
- Teknisk standardisering, ikke for å "konkurrere" med sosial dialog og ILO-konvensjoner (Den internasjonale arbeidsorganisasjonen)

ETUCs arbeidsgruppe

- Spesifikk ETUC Task Force "regulering og standardiseringspolitikk": Utarbeider tekniske detaljer og forslag
- EFS' resolusjon, som gir retningslinjer for revisjon (EFS' eksekutivkomité, mars 2024)
- EFS' handlingsprogram 2023-2027

Forordning 1025/2012 om "Standardisering" (2)

Hva kan du forvente?

- Sterke posisjoner fra industrien, standardiseringsorganer, sosiale aktører, konsortier osv. under forhandlingene om forordningen i EU-parlamentet
- Et landskap i endring ?
- En forretningsmodell i endring for standardiseringsorganer?

Forordning 1025/2012 om "Standardisering"

HELP US!

Når revisjonen finner sted, i 2026:

- Formidle posisjoner på nasjonalt nivå, med EFTA-sekretariatet ?
- Bidra til å bygge allianser med andre, f.eks. (nasjonale) samfunnsaktører, og ...SN ?
- Bidra til å bygge opp en posisjon (i Europaparlamentet?)

Konklusjon

- **Tekniske standarder er nødvendige for** å forbedre sikkerheten på arbeidsplassen, for handel
- MEN vær oppmerksom på at noen **tekniske standarder i det stille begynner å ta opp sosiale spørsmål** og dermed griper inn i det sosiale feltet.
Gå derfor imot utvidelse av tekniske standarder **på sosiale områder** (på grunn av ikke tilpassede styringsstrukturer).
- EFS har et **kompetansesenter for standardisering**, som kan hjelpe deg med fagforeningsperspektivet.
- **Støtt oss med din spesifikke tekniske kunnskap** for å bidra til innholdet i standarder - for eksempel standarder for maskinsikkerhet og personlig verneutstyr.
- **Hjelp oss** når revisjonen av forordning 1025/2012 starter